

Delavsko-kmetijski list.

Izhaja vsak četrtek. — Naročnina: mesečno 6 Din, četrletno 15 Din.
Uredništvo in Upravništvo: V Ljubljani, Aleksandrova cesta št. 9/II.

Ne dajte se ukloniti nobenemu nasilju! Ne dajte se zmešati po nobenih lažeh! Vztrajajte! Mislite! Delajte! Agitirajte! Delavsko-kmetijski republikanski blok mora združiti glasove vseh delavcev in republikanskih kmetov! Dovolj je bilo trpljenja in hlapčevstva v teh 6 letih. Zbudimo se!

Leto II

LJUBLJANA, 22. januarja 1925.

Stev. 4.

Kam se bo odločilo delovno ljudstvo Slovenije? Za svobodo ali sužnost?!

Stranka	Kdo jo vodi?	Čigave koristi zastopa	V politiki	V industriji	V poljedelstvu	V mednarodni politiki
1. Delavsko-kmetijski Republikanski Blok	Sami delavci in kmetje, ki so že v dejanju dokazali, da žrtvujejo za delavsko-kmečko stvar tudi življenje.	Zastopa koristi ročnih in duševnih delavcev na poljih, v tovarni in pisarni, t. j. koristi proletarcev in kmetov — t. j. ogromne večine naroda. Zahteva popolno svobodo vsakega naroda v svobodni delavsko-kmečki republiki.	Zahteva predvsem vlado delavcev in kmetov, ki bodo vodili vso politiko in gospodarstvo izključno le v korist onih, ki delajo. Je proti nadvladi srbske kot francoske in vsake buržuazije in za samostojno slovensko delavsko-kmečko republiko. Slovenski delavec in kmet bodita gospodarja na svojem ozemlju! „Kdor ne dela, naj ne je!“	Tovarno delavcu. Delavec naj vodi in kontrolira proizvodnjo. Proizvaja naj se za potrebe ljudstva, ne za špekulante. Tako se bo odpravila draginja in tako si bo kmet poceni lahko nabavil vse.	Zemljo kmetu! Veleposestva naj se brez odškodnine razdelijo kmetom brez zemlje in revnim kmetom. Država naj da brezobresten kredit za povzdigo poljedelstva. Odpravijo se davki na zemljišče, odpravijo se posredni davki in davki na poljedelske zadruge. Davke naj se naloži bogatinom in oderuhom.	Odpravi naj se vse izdatke za militarizem, ki je samo v škodo in pogubo delovnega človeštva. Odpravi naj se imperialistične „mirovne“ pogodbe, ki pomenjajo za večino narodov in tudi za Slovence podvojeno sužnost in nevarnost novih vojn. Upostaviti mir in bratske odnose s sovjetsko Rusijo in vsemi narodi sveta.
2. Slov. Ljudska Stranka (SLS), to je Stranka Ljudskih Sleparjev	Visoki duhovniki in kapitalisti. Njen glavni voditelj je dr. Korošec, ki je prodal Slovenijo Beogradu in na vladi neusmiljeno zatiral delavca. „Levo“ krilo v stranki je zadušeno.	Zastopa interese duhovščine in posvetne gospode. Kmetje in tudi mnogi delavci ji služijo le za volivni material, da pridejo potom njega do poslanskih mest in ministrskih stolčkov. V besedah obljublja svobodo in kruh, v dejanju dajati svinčenke in zapore.	Je za načelo: „Oblast je od boga in kralj je po milosti božji.“ Je torej za monarhijo, v kateri bi imel vso oblast cesar ali kralj s cerkveno in posvetno gospodo. — Če jim da Pašič Slovenijo pod oblast, bodo sedli v vladi na Pašičevo levo stran, kot so to že večkrat storili. Je za „avtonomno“ izkoriščanje in zatiranje delovnega ljudstva.	Krogle železničarjem in drugim gladujočim delavcem! Profit krščanskim kapitalistom! Za popolno nadvlado kapitalistov in bank in slepo pokorščino za suženjih delavcev po načelu: „Ne upiraj se gospodarju!“	Duhovščini zemljo in gozdove! Kmetom davke in tolažbo, da bo boljše na drugem svetu. V volivnem boju so proti visokim davkom, na vladi so najhujši iztirjevalci davkov. Pod njihovo oblastjo je slovenski kmet plačal izmed vseh v Jugoslaviji največ davkov. — Revnim kmetom nič — gospodarski zvezi in banki vse!	Za ohranitev militarizma! 6 milijard dinarjev za kanone! Za to, da ostane Jugoslavija še nadalje francoska kolonija! Za križarsko vojno proti sovjetski Rusiji.
3. Slov. republikanska stranka	Nekaj gnilih intelektualcev, ki menjajo svojo politično barvo, kot se menjajo letni časi. Z republikansko krinko hočejo postati poslanci, da se bodo pobotali z monarhijo.	Zastopa interese vojnih dobičkarjev in višjih uradnikov, ki naj bi diktirali kmetu in delavcu. V besedah obljublja mnogo. V resnici pa hočejo razcepiti glasove delovnega ljudstva, da ne bi glasovalo za delavsko-kmečko republiko.	Je za načelo: „Kdor te udari po desnem licu, nastavi mu še levo!“ Proti nasilstvu se ne upiraj, ampak čakaj! Za sporazum srbske, hrvaške in slovenske gospode na račun slovenskih in drugih delavcev in kmetov. Je za „republiko“, ki naj ji načeluje — angleški kralj.	12urni delavnik v vseh industrijskih podjetjih. Industrialci naj spravljajo profit, delavci naj dobijo toliko plače, da ne bodo pomrli.	Je proti agrarni reformi. Ima polno frazo, a nobenega programa za poljedelstvo. Kmet naj gara, meščanski intelektualci naj ga „rešujejo“ potom oderuških obresti.	Je za to, da postane mo angleška kolonija. Angleški kralj naj vlada, „republikanec“ Prepeluh naj bo njegov guverner za Slovenijo. — V vsej zunanji politiki po pasje slediti angleškemu imperializmu.
4. Socialpatrioti (Korunovi, Erženovi in Bernotovi)	Ljudje, ki so od Žerjava določeni, da plenijo denar delavskih institucij in razbijajo delavske vrste: eni v znamenju „protiboljševiške fronte“, drugi v znamenju pravilnika.	Koristi tatov bolniške blagajne, delavske zbornice in Žerjavovcev. Zato so za centralizem. Delavec naj na papirju protestira, v resnici pa ne sme nikdar dejansko nastopiti proti kapitalistom in reakciji. V interesu Žerjava so onemogočili skupen nastop delavstva tudi v volitvah.	So za centralistično demokracijo republiko, v kateri bi vidni poglavar nosil mesto imena kralj ime predsednika. Pri vprašanju: ali za monarhijo ali delavsko-kmečko republiko, se rajši odločijo za monarhijo.	So proti kontroli delavstva nad produkcijo in delavsko zbornico hočejo izpremeniti v policijsko ekspozituro. V besedah so za razredni boj, v dejanjih so za sodelovanje s kapitalisti proti delavstvu.	So za agrarno reformo le na papirju. Ali še na papirju so za tako agrarno reformo, da bi kmet odplačeval veleposestniku zemljo in bi končno ne imel niti zemlje niti denarja.	Proti sovjetski Rusiji. Za II. internacionalo, ki podpira politiko angleško-francoskega imperializma.
5. Narodni Blok	Kapitalisti in gospodje, ki hočejo vladati nad slovenskim ljudstvom s pomočjo srbskih bajonetov.	Interese kapitalistov. Za centralizirano izkoriščanje delavcev in kmetov. Ljudsko usodo naj določajo bajoneti in orjunske svinčenke.	Za popolno nadvlado monarhije. Bajonet in orjunska svinčenka imata oblast.	Za draginjo, ker draginja večja profite kapitalistov. Da se delavstvo ne bo upiralo, je treba postopati proti njemu kot napram srednjeveškemu sužnju.	Poljedelstvo naj vodijo banke. Ko se pa kmet preveč zadolži, naj se ga požene na boben. Za obogatitve srbske buržuazije je treba kmetu še bolj obdavčiti.	Za to, da Jugoslavija ostane kolonija francoskega imperializma. Za pobratinstvo z Mussolinijem. Za nove vojne in predvsem za vojno proti sov. Rusiji.
6. Narodni socialisti	Ljudje, za katere ni bilo dovolj prostora in denarja v Žerjavovi stranki.	Purgarje, ki ne vedo, kaj hočejo. Vežejo se tudi z bankirji.	Za „zakon o zaščiti države“. Za monarhijo in „narodno edinstvo“ pod nadvlado srbske buržuazije.	Za sporazumno kapitalistično izkoriščanje delavstva v imenu „naroda“.	Zastopajo isto stališče kot Žerjavovci in radikali.	Proti sovjetski Rusiji. Za francoski imperializem.
7. Samostojna kmetijska stranka	Vojni dobičkarji, ki se razumejo na volovske kupčije, a ne na politiko.	Velike gruniarje in oderuhe. — Ni torej niti samostojna, niti kmečka stranka, ampak stranka mešetarjev.	Za „kmečko“ monarhijo, v kateri bi vladali špekulanti in trgovci.	Za centralizirano izkoriščanje delavstva. Delavec naj izgubi vse človeške pravice.	Zemljo naj imajo gruntarji. Naj se vzame zemljo tistim, ki jo imajo premalo in naj se jih tinarje.	Sledijo Narodnemu Bloku.

Poleg teh skupin je vložilo zlasti na Štajerskem še več grupic svoje kandidatne liste. Ali vse te grupice, kot lista Zagorskega, radikalov, Hartnerjevih Prekmurcev i. dr., so določene od poedinih buržujskih strank le za to, da bi zmešale kmete in delavce in razcepile njihove glasove. Delavci in kmetje po šestletnem trpljenju ne bodo šli več na te limanice. Delavci in kmetje lahko vidijo, da je izmed vseh številnih list edina njihova lista **Delavsko-kmečki republikanski blok**. Kajti konec nasilja, krivice, gladi in trpljenja bo le tedaj, ko nastopijo proti nasilnikom delavci in kmetje, združeni v Delavsko-kmečkem republikanskem bloku.

Delovno ljudstvo na **Kranjskem** bo torej 8. februarja napolnilo 5. skrinjico.

Delovno ljudstvo na **Štajerskem** bo napolnilo 7. skrinjico.

Proletariat **Ljubljane** bo napolnil 2. skrinjico.

Povsod je nosilec liste **Ivan Makuc**.

Vsem drugim bo pa pokazal figo!

Živela bojvena sloga delavcev in kmetov! Živel Delavsko-kmečki republikanski blok!

Glejte ga!

Prepeluh je dal na Štajersko listo svoje stranke za nosilca Stjepana Radiča, ki bo v slučaju izvolitve prepustil mandat Prepeluhu. Na ta način misli priiti Prepeluh do poslanskega mesta, na katerem bo pozabil na republiko, kot je pljunil na razne programe, na katere je prisegal, dokler je mislil, da se bo pod njihovo krinko osebno okoristil.

Da je Prepeluh le na videz z Radičevim HRSS, da Prepeluh še toliko ni napreden, kot je mirotvorna HRSS, to priznava sam v zadnji številki svojega lista, ko pravi:

„Ali ne ve (namreč mariborski vel. župan Pirkmajer), da velja Obznana samo za hrvaško republikansko stranko? Republikanci na Štajerskem so pa Slovenski republikanci.“

Kdor zna misliti, mnogo bere iz teh vrstic. Z drugimi, odkritimi besedami pravi Prepeluh:

Preganjajte hrvaške republikance, preganjajte hrvaški narod, preganjajte z Obznano vse, samo pustite v miru mojo republikansko stranko, ki ni niti v zvezi s HRSS, niti ni resnično republikanska!

Tako pravi Prepeluh.

Kaj pa porečejo delavci in kmetje? Ti pa bodo glasovali za delavsko-kmečko republiko.

Prepeluh zahteva preganjanje delavstva.

3. številka „St. Republikanca“ piše:

„Čudno je to, da vlada Radiča preganja kot boljševika, pravih boljševikov pa ne! Ali pa morebiti naši „bojševiki“ niso pravi boljševiki, ampak samo vladi vd ni hlapci?“

Vs kdo pa ve, da je:

v Celju zaprtih šest naših sodrugov,
v Mariboru s. Sedej,
v Zagrebu s. Čopić s 13 sodrugov,
v Osijeku šest sodrugov,
v Sarajevu 15 sodrugov,
v Splitu s. Bajkac in drugi,
v Skoplju skoro vsi.

V Sloveniji so bili nedavno v zaporu skoro vsi aktivni sodrugov.

Vsakdo ve, da je ustavljena NDSJ, razpuščen nestrok organizacije, „Gl. Svoboda“, „Str. Borba“ itd. itd.

Vsakdo ve, da je odpuščen h polno naših sodrugov.

Vsakdo ve, da leže v trboveljskih grobovih Fakin in drugi.

A Prepeluhu to še ni dosti. Prepeluh bi hotel, da bi pozaprl vse, da bi mogel on farbati ljudi.

Vsakdo pa tudi ve, da se stranki bivšega kraljevega ministra Prepeluha ni skrivil niti las, kljub temu, da je na videz v zvezi z razpuščenim HRSS. Kajti, če bi bila z njo tudi v resnici v zvezi, bi Žerjav drugače gledal svojega bivšega ministrskega tovariša Prepeluha.

Prepeluh je navaden špekulant z republiko in provokater (izzivac) preganjanj nad delavstvom. SRS mu služi le za krinko.

Slovenski delavci in kmetje, glejte in mislite in združite se v

Delavsko-kmečkem Republikanskem Bloku.

Zgodba o žabi in volu.

(Ali Prepeluhovo republikanstvo.)

Gnusna krastača je videla vola in se je začela napihovati, da bi postala sama vol. Napihovala se je in napihovala — dokler ni počila. Kar se preveč napihuje — poč.

Vloga te gnusne krastače igra danes

v Sloveniji — Prepeluh. Telesno in žepno se je že napihnil. Ni suh niti po telesu, niti v žepu in ima vilo. Do tega mu je pripomogla Žerjavova vlada.

A Prepeluh je hotel postati velik tudi — po duhu. Bog mu je naklonil le en talent, Prepeluh bi jih pa hotel nakrasti še štiri. Videl je Radiča (dokler ni prišel v zapor) in je rekel: Jaz moram postati slovenski Radič.

Radič je hrvatski književnik in Prepeluh je začel oznanjati nevernemu svetu o sebi, da je najslavnejši slovenski književnik.

Radič je hrvatski republikanec in Prepeluh je sklenil postati slovenski republikanec.

Radič je voditelj Hrvatov in Prepeluh je hotel postati voditelj slovenskega naroda, ker je mislil, da je tudi Slovensko ljudstvo tudi tako „pametno“ kot je škilavi Prepeluh.

In mož sanja: Jaz, Prepeluh, bivši socialpatriot, kraljev in Žerjavov ministar, činovnik IV. klase, imejitelj reda sv. Save, klerikalec, avtonomist, republikanec, književnik, posestnik vile, poslanec — predsednik kraljeve slov. republike.

In mož je zapisal le svoje sanje v zadnjo številko svojega „Republikanca“. Kajti papir je potrpežljiv.

In Prepeluh se bo še tri tedne napihaval na Kranjskem s svojim, na Štajerskem z Radičevim imenom —

8. februarja bo pa počil.

Kajti, kar se preveč napihuje, mora počiti.

ljali klerikalci, samostojneži in liberalci slovenskemu kmetu zlate gradove pri volitvah v konstituantno, pri volitvah l. 1923, pri občinskih volitvah. Trikrat so ga zvalili v svojo past, trikrat so ga izdali in bičali. Trikrat so mu obljubljali avtonomijo, trikrat so ga prodali monarhističnim centralistom. In danes — v četrtič so se ga zopet spomnili, se perejo pred njim kot Ponciji Pilati in ga hočejo četrtič pribiti na križ.

Po volitvah so vse te stranke vedno pozabile na kmečke koristi.

Zakaj ne bi tudi kmet pozabil in zapustil te goljufe in krive preroke? 6 let so ga suvali — zakaj naj bi jim kmet ne povrnil tega s pušteno brco, da bi odleteli vsi?!

Često pravi kmet: Za SLS sem glasoval vedno jaz, glasoval je moj oče, pa bom še sedaj glasoval za Koršca. To pomeni z drugimi besedami: Če je bil slep moj oče in če sem bil jaz doslej slep, pa naj še sedaj slep ostanem. — To pa gotovo ni pravilno. Osel gre enkrat nad led, naj ne gre človek štirikrat.

Poedine stranke je treba soditi po d. j. njih, ne po besedah. In tista stranka, ki je vedno pozabila in izdala koristi slov. kmeta, jih bo izdala tudi v bodoče.

Po vseh teh žalostnih izkušnjah, po vsem trpljenju in revščini

ne bo zaupal slovenski kmet svoje usode nobeni gosposki stranki več, nobenim dohtarjem in ministrom, ampak bo prevzel svojo usodo v

v Petrogradu, ki danes ni več Petrograd, ni več v rokah buržuazije, ampak je svoboden — Leningrad.

Kdaj bomo mi kot svobodni državljani proslavili padle žrtve?!

To zavisi od nas samih.

Agitacija za klerikalce.

Klerikalci so se v Davidovičevi vladi do golega razkrinkali pred delovnim ljudstvom Slovenije.

A sedaj jim pomaga iz stiske PPŽ režim, s tem da je ustavil „Domoljub“ in pred javnostjo napravil klerikalce za mučenike.

Ostalo klerikalno časopisje vriska od veselja, da jim Žerjavovci tako olajšujejo volivno agitacijo. Denkrat so menda napravili to zato, ker jim je ljube 100 000 klerikalnih glasov kot en sam glas za delavsko-kmečko republiko. Drugače si tega PPŽ „nasilja“ ne moremo razlagati. Ali so si pa klerikalci sami naročili ustavev pobožnega „Domoljuba“, ki je bil za današnji družabni red vse prej kot pa škodljiv.

Delavcev in kmetov tako „mučeništvo“ ne bo premotilo.

Se že pripravljajo.

Klerikalna stranka je najbolj breznačelna stranka. Danes so v besedah najhujši sovražniki radikalov, a že pripravljajo pogodbo z njimi. V volivnem boju l. 1923 so udrihali po radikalih, kolikor so mogli, a po izvršenih volitvah so sklenili z njimi pogodbo — zloglasni Markov protokol, ki je omogočil Pašću, da je Samolastno vladal dalje. In zadnje dni piše „Slovenec“, kot da je za vse nasilje kriv Pribičević, a da so radikali proti nasilju. Vsakdo pa ve, da to ni resnica. Ali iz tega pisanja moramo sklepiti to, da pripravljajo klerikalci po 8. febr. novo zvezo z radikali, ki so izraziti predstavniki militarizma, monarhizma in srbske buržuazije!

Delavci in kmetje Slovenije, ali boste zopet padli v naročje klerikalcev, da vas potem prodajo radikalom in srbski buržuaziji?!

Sodišče oprošča Radičevce.

Prejšnji teden je sklenilo zagrebško sodišče, da naj se pusti na prosto člane vodstva HRSS, ki jih je dala zapreti PP vlada. Sodišče se je s tem izreklo proti odredbam PPŽ režima proti HRSS. In tisti, ki še vedno verujejo v „demokracijo“, so se začudili, kako to da vlada še vedno ne izpusti Radičevcev na svobodo. Tisti pa, ki ve, da je PP režim pripravljen lotiti se vseh sredstev, da še ostane na vladi, je vedel, da tudi ta sklep neodvisnih sodnikov ne bo spravil srbske buržuazije na drugo pot. Vladinovcem je sicer neprijetno, ker preganjanje ne morejo opravičiti s sodnijskimi sklepi, ali z nasiljem nočejo prenehati. Nasprotno. Povečali so ga. Odkrito, brez sramu izjavlja vlada potem svojih ministrov in časopisov, da bo vztrajala na poti, na katero je zašla brez ozira na sklepe zagrebškega ali drugega sodišča. In drugemu od vlade tudi nismo pričakovali, da je nedavno ne samo PP vlada, ampak tudi klerikalna vlada držala naše najaktivnejše sodruge v zaporu, čeprav se jim ni moglo dokazati nobene krivde. Diktatura, ki jo zadnja leta odkrito vodi buržuazija proti delavcem, kmetom in nesrbskim narodom, se ne prikriva več z raznimi parlamentarnimi, demo-

Skrinjica Delavsko-Kmetskega Republikanskega Bloka na Kranjskem je

5.

Nosilec liste je naš voditelj **MAKUC**. To skrinjico bodo 8. februarja napolnili delavci in revni kmetje na Kranjskem.

Kmečko ljudstvo in volitve.

Volitve so pred durmi in v Sloveniji — v tej umazani dolini šentflorjanski se ponavlja stara pesem. Na vasi agitirajo na vse kriplje mežnarji, organisti, bogati oštirji in drugi krivi preroki. Razne gosposke stranke so 6 let zatirale, odirale in goljufale kmeta, bile ga v lice, danes — pred volitvami mu pa zopet kažejo prijazen obraz in se kot zahrbtnje mačke plazijo okrog njegovega ognjišča, da bi ga zopet ogoljufale.

Kaj iščejo ti krivi preroki v ovčjih kožuhih?

Priklanjajo in prilizujejo se kmetu zato, ker so prišli iskat glasov, mandatov in zaupanja od tistega kmečkega ljudstva, iz katerega že leta in leta sesajo kot nenasitni vampirji.

Ko je ljudstvo trpelo, delalo, se mučilo, kravalo in umiralo, ni bilo nikjer teh gospodov, ki so danes tako prijazni. Župnik, ki je danes tako goreč, je govoril vdovam in sirotam: „Bodite pobožne, da umirajo vaši možje, očete in sinovi za domovino.“ Dr. Korošec je v vladi glasoval za to, da gre za militarizem 6 milijard ljudskega premoženja, pustil je slovenske fante gladovati v Makedoniji, danes — pred volitvami pa govori proti temu, kar je sam storil. Klerikalci in druge gosposke stranke delajo eno v Beogradu in govore drugo slovenskemu kmetu. In tako so obljub-

svi j. roke, se bo združil s svojim zaveznikom — delavcem v

Delavsko-kmečki Republikanski Blok,

ki ga vodijo izkušeni kmečki in delavski borci sami do popolne zmage.

In tedaj bo slovenski kmet svoboden v svobodni delavsko-kmečki republik.

Dve pomembni obletnici.

22. jan. (po starem ruskem koledarju 9. jan.) l. 1905 je bila demonstracija petrogradskih delavcev — signal za revolucijo 1905.

21. jan. 1924 je umrl Lenin.

Prva ruska revolucija 1905 je mahoma postavila ruski proletarij na čelo mednarodnega delavskega gibanja. L. 1905 je ruski carizem zadnjič zmagal nad delavskim razredom s pomočjo „liberalne“ buržuazije in mednarodnega finančnega kapitala. Ruske množice so bile s cer l. 1905 poražene, ali iz tega poraza so se toliko naučile, da so zmagale l. 1917.

Revolucija 1905 je v ruskem delavskem gibanju ločila ljuliko od pšenice. Vodstvo del. gibanja so prevzeli boljševiki z Leninom na čelu. Menjševiki (socialpatrioti) so se vezali z buržuazijo, boljševiki so se zvezali in zmagali s kmeti.

In po 20 letih slavi svoboden ruski proletarij svoje žrtve, ki so padle 1905

kratičnimi frazami. Srbska buržuazija in njeni zavezniki odkrito priznavajo, da jim je ta diktatura potrebna. Buržuazija se ne more več držati na vladi s fraziranjem, z metanjem peska ljudstvu v oči.

Ta diktatura ne pomeni, da je meščanska reakcija močnejša, temveč avno nasprotno. Ta odkrita diktatura pomeni, da je svoboda delavcev in kmetov blizu.

PP vlada in sodišča.

PP vlada je dala zapreti Radičevce, zagrebško sodišče je za to, da se jih pusti na prosto.

PP vlada je ustavila „Domoljub“, ljubljansko sodišče se je izreklo proti temu.

PP jecvi v Bosni so začeli zapirati ne samo boljševike in Radičevce, temveč tudi muslimane (bivšega ministra Behmenal), zemljoradnike in Davidovce. Sodišče je pustilo muslimane večino zemljoradnikov na prosto.

Taki konflikti so v dobi meščanske diktature na dnevnem redu.

Kam vodijo?

Rudar naj ne ima nobenih pravic.

Pod ministrom Žerjav je izšel nov protisocialen pravilnik za rudarje in kovinarje. „Jutro“ silno hvali ta pravilnik — ker je zelo dober za Trboveljsko in Kranjsko ind. družbo, a pogubonosna za rudarske in kovinarske delavce. Ta nov pravilnik bratovskih skladnic pomeni poslabšanje prejšnjih določil in marsikje postavlja zakon o zavarovanju delavcev popolnoma na glavo. Upravo bratovskih skladnic po tem pravilniku ne bodo več imeli rudarji, ampak Trboveljska družba. Čl. 16. določa, da mora biti predsednik glavnega kot tudi krajevnih odborov vedno podjetnik. Zastopniki delavstva bodo morali samo poslušati diktat.

Dalje: Polno penzijo bo dobil le tisti, ki je 30 let nepregoma član bratovske skladnice. Vskladno, da je za večino nemogoče, da bi bila nepregoma 30 let v službi. Podjetniki bodo to tudi zlobno izrabljali in bodo n. pr. 29 let zaposlenega rudarja odpustili in mu s tem vzeli pravico do polne penzije.

Čl. 49. je še reakcionarejši. Ta člen namreč pravi: Člani bratovske skladnice, ki svojevoljno izstopijo, so odpuščen radi kazni oziroma za kazni, sodniško obsojeni radi zločinov na daljši zapor (leto dni ali manj), nimajo pravice zahtevati pokojnine, ne kako drugo pomoč iz bratovske blaginje (skladnice). Člani bratovskih skladnic, ki svojevoljno izstopijo iz dela in so nato sprejeti nazaj, se jim prejšnje članstvo vračuna, ako je trajalo vsaj tri leta in če prekinitvev ni bila daljša od 6 mesecev.

Ta paragraf pomeni z drugimi besedami: Ti delavec, samo garaj! Če boš zahteval zboljšanje svojega položaja in če boš celo stavkal, boš za kazni odpuščen in izgubiš s tem tudi vse starostno zavarovanje. To določilo izpreminja rudarje in kovinarje iz modernih mezdskih delavcev v staroveške sužnje. To je „socialna“ politika Žerjavovcev.

Ta reakcionarni zakon, izdelan po Žerjavu, še ni pravomočen. In rudarsko ter kovinarsko delavstvo mora takoj in enotno nastopiti proti uveljavljanju tega zakona in predložiti svoj načrt. Na plan vsi kot en mož!

Tatovi delavskega denarja.

Delavske zbornice v Jugoslaviji so sestavile nov proračun in mi moramo gledati, na kak način bomo zvedeli za ta proračun, ki ga socialpatrioti nočejo objaviti. Zakaj ne? Ker mora delavstvo tak proračun obsoditi. Proračun je od lanskega čez 1 milijon Din večji in skoro polovica vseh izdatkov gre samo za socialpatriotske nastavitve. D. žava neznamenit prispevek par desetisoč arjev, dočim morajo dati vse drugo delavci, ki morajo dati za delavsko zbornico po 40—43 Din, dočim plačujejo trgovci v trgovsko zbornico samo 30—42

Din! Trgovska zbornica je res razredna buržujska institucija, ki trgovcem tudi koristi. A socialpatrioti so s pomočjo Žerjavovcev izpremenili delavsko zbornico v zavod — ki delavce samo izžema, zato da se dobro godi par socialpatriotskim birokratom.

Delavci tega ne moremo več trpeti. Mi zahtevamo volitve v del. zbornico in bolniško blaginjo. Teh institucij ne smejo upravljati paraziti, ampak delavci sami. Te institucije ne smejo biti več podpirne blaginje za socialpatriote in demokrate, ampak morajo postati zaščitnice delavstva.

Delavsko zbornico hočejo izpremeniti v policijsko institucijo.

Delavska zbornica ima za nalogo varovati interese vsega delavstva, skrbeti za izvajanje zakona o zaščiti delavcev ni povsod braniti delavstvo proti podjetnikom.

Delavsko zbornico v Sloveniji in vsej Jugoslaviji so Žerjavovci izročili svojim oporodam — socialpatriotom. In socialpatrioti imajo popolnoma v rokah to važno delavsko institucijo, uživajo dobre plače (Uratnik!), a ne nastopijo nikjer, kjer bi bilo treba. Del. zbornice so sploh ne čuti.

Ali jeseniško delavstvo jo je vendar občutilo. Tam so bile ra. pisane volitve obratni h zaupnikov in socialpatriotska „delavska“ zbornica je našo listo zaupnikov razveljavila. Bernotov Jeram je član te zbornice. Kovinarjev seveda ta policijska odredba socialpatriotov ni zmešala, ker vedo, da del. zbornica sploh nima pravice take odredbe sklepati. Ali delavci si bomo zapomnili tako „socialno“ delovanje naših „socialistov“.

Razkrinkani socialpatrioti.

Socialna zakonodaja in zaščita delavstva v Jugoslaviji je t. ko škandalozna, da lahko trdimo, da je sploh ni. To vedo tudi naši socialpatrioti. V petek 16. jan. je na javnem shodu na Jesenicah patriot Jeram tudi kritiziral stanje socialne delavske zaščite. A potem je delavstvo čulo tudi drugo plat zvona. Sodrug J. Žurga je povedal, da so so-

in industrijskih krajih. Še bolj pereče je postalo sedaj, ko hočejo hišni posestniki spraviti najemnike in podnajemnike v popolno brezpravno stanje.

Najemniki in podnajemniki, pomnite dobro, katere stranke podpirajo hišne posestniki v njihovih aramotnih zahtevah!

Žerjavovi demokrati in radikali kandidirajo v Ljubljani Mohoriča, tajnika trgovske zbornice, ki je prva sklenila, da je treba vzeti najemnikom in podnajemnikom še one pravice, ki so si jih priborili po vojni. Tisti najemniki, ki bodo glasovali za „nacionalni“ blok, bodo sami glasovali za to, da jih hišni posestniki po 8. febr. vržejo na cesto.

Klerikaleci tudi zagovarjajo nepravilne zahteve hišnih posestnikov. Skupaj z Žerjavovci in Mohoričem so sprejeli na javnem shodu v „Unionu“ v Ljubljani resolucijo proti stanovanjskim najemnikom.

Klerikalna mariborska „Straža“ piše že v več številkah proti stanovanjskim najemnikom in podnajemnikom.

Tako pravi „Straža“ med drugim: „Glavni vzrok stanovanjskega spora je, ker tako gospodarji kakor najemniki premalo poznajo pogoje, na katere so vezani med seboj. Ali... večja krivda leži na najemnikih. V trdnem prepričanju najemnikov, da imajo brezpogojno pravico do stanovanja v hiši, leži jedro celega zla. Ta kardinalna zmotna najemnikov se je pred vojno lahko prenašala. Po vojni pa se ta zmotna... strahovito maščuje.“

In nato zahteva klerikalna „Straža“, da je treba dati gospodarjem popolnoma svobodne roke, to se pravi, da po svoji volji mečejo na cesto slabo plačane uradnike, delavce i. dr.

Stanovanjski najemniki, ne glasujte torej za one, ki vas mislijo do 1. maja pometati na cesto in neznanosko zvišati najemnino, glasujte za onega, ki bo zaščitil vaše interese, kolikor večje število bo zastopal vaš zaščitnik, tem močnejše bo, tem bolj uspešno bo branil vaše interese. Ta zaščitnik pa je

Delavsko-kmečki republikanski blok!

Žrtve kapitalizma.

Sodrug Čatar Ivan.

Brezobzirno preganjanje, slabe in nezadostne varnostne naprave so povzročile njegovo smrt. Uradno se bo, kot je navada, ugotovilo „vsled lastne neprevidnosti se je smrtno ponesrečil“, mi pa vemo, da ga je pogel in pahnil v smrt kapitali-

boju za osvobodjenje bi se rad žrtvoval, a umreti zato, da bo metresa akcionarja dobila novo zaponko, to mora biti težko“. Teh njegovih besed se spominjamo danes vsi njegovi sodrugi, ki smo ga spremili na zadnji poti. Bilo nas je precej mladih rudarjev in vsi smo sklenili: Raje umiramo za svoje osvobodjenje, kot za kapitalistični profit. Ivanov prijatelj.

Sodružica Fani Span.

Trbovlje. Dne 6. januarja smo spremljali k zadnjemu počitku našo dobro sodružico Fani Spanovo. Kdo izmed trboveljskih sodrugov je ni poznal? Saj smo jo videli vedno v naših vrstah, kjer je bila pripravljena sprejeti vsako delo za prosep proletarskega gibanja. Če ni bilo nobenega sodruga za okraj, kjer je stanovala, za kolportiranje naših časopisov, je sama sprejela to delo in neumorno hodila od vrat do vrat in izvrševala svojo proletarsko dolžnost. Videli smo jo na našem proletarskem dramatičnem odru, kjer je nešteto krat s svojim nastopom pokazala, da se tudi oni del ljudstva, ki je od mogotcev zavržen, zanima za umetnost. Videli smo jo povsod v prvih vrstah pri vseh proletarskih prireditvah, pri vseh akcijah, kjer je šlo za dobrobit proletariata. Bila je ena izmed onih redkih proletark-delavk, ki se zavedajo svoje suženjske potlačeniosti, katera jim je naklonjena v večji meri kot moškim. Zavedala se je ona tega in pridno pomagala rešavati se suženjskih spon. Le žal, da je podlegla bolezni, ki jo je mučila več mesecev, in končno smrti, ki jo je iztrgala iz naših vrst, še predno je mogla ugledati solnce svobode, za katero se je borila. Kako je bila ona priljubljena, je pokazal krasen pogreb, saj:

V sreih gnala je ideja
naše čiste proletarske stvari,
ko smo Te pokopali — — —
Delati za idejo kot Ti,
samo Ti iskreno obljubovali,
ko smo Te pokopali — — —
Niso plakala naša srca,
solza ni rosila naših oči,
ko smo Te pokopali — — —
Ker za nas Ti nisi umrla —
Tvoj duh živi med nam, če
tudi smo Te pokopali — — —
Mračno je bilo okoli nas,
tema je legala na grobovja,
ko smo Te pokopali — — —

Sodružica Fani Spanova ostane pri nas nepozabljena. Trboveljski proletarci.

Darila

za Mednarodno Rdečo Pomoč.

Na upravništvo „Delavsko-kmetškega lista“ poslali so darila sledeči:

po 10 Din: Vrankar Jože Radomlje, Zupancič Ivan D. M. v Polju, Dvojmoč J. Črnemelj, Neimenovani Javornik, Kregar Josip Ljubljana, Demšar Ivan D. M. v Polju, Boltar Bojana Ljubljana, Šabec Lojze Ljubljana, Slakoper Št. fan Moste, Kregar J. in Strikberger Ljubljana.

po 20 Din: Janez Ljubljana, Neimenovan Ljubljana.

po 50 Din: Novomeški proletarci s pri-
stavkom „za mater Fakina“.

po 15 Din: Kokalj Viktor Ljubljana, Jank Ivan Skrad.

po 12 Din: Čepelnik Franc Ljubljana.

po 11 Din: Klavs Ivan D. M. v Polju.

po 5 Din: Škočir Ciril Ljubljana, Arih I. Kranjska gora, Velepč, Zidan Valentin in Dorbež Ivan D. M. v Polju, Okrogar Anton Zagorje.

po 6 Din: Rajner Albin, Skuk Jaka, Spetič Bertosi, vsi iz D. M. v Polju, Mervik L. iz Zagorja.

Nadalje so darovali neimenovani iz Ribnice 19-75, Neimenovani iz Trsta 308, Pirjave Viktor D. M. v Polju 5, Drnovšek Franc Zagorje 4-50, Blažević mizar, Ljubljana 5.

Torej skupaj 709-50 Din. Darovalcem proletarska hvala. Ostali sodrugi posnemajte!

Volivni fond.

Ta teden so poslali: Pola št. 63 A. Krhne, Ljubljana 7, 60 Din, št. 34 Hrast Albin Vir-Stična 100-25, št. 31 Osterman Jakob 100, št. 32, Mesojednik 100, št. 58 Setnar Ivan Vič 50, št. 61 Osterc Rajko 155, Čučeva Trbovlje 170, sodrugi iz Kroke 140, Neimenovani 10 Din; skupaj 885-25 Din.

Vštevši zadnjo vsoto 2105-50 Din.

Skrinjica Delavsk.-Kmetškega Republikanskega Bloka
na Štajerskem je

Nosilec liste je

MAKUC IVAN.

To skrinjico bodo napolnili 8. februarja delavci in
revni kmetje na Štajerskem.

cialne zakone v Jugoslaviji kovali socialpatrioti: Kristan, Bukšeg, Korač, Divac in drugi skupaj z demokrati. Socialistična stranka je kriva za to, da je pri nas delavstvo skoro brez vsake zaščite. Socialistična stranka je skupaj z Žerjavovci skovala vse protisocialne določbe, danes bi pa hotela oprati svojo krivdo. Pa je ne bo. Jeram ni mogel pobiti izvajanj J. Žorge. Jeseniško delavstvo je sklenilo, da bo obračunalo z Žerjavovci in njihovimi podrepti škimi pomagači — socialpatrioti Bernotovega kot Korunovega kalibra. — Delavstvo bo tem izdajcem obrnilo hroet, upostavilo enotne strok. organizacije in izvajalo res socialno zakonodajo.

Stanov. najemniki

8. februarja ne pozabite na
svoje interese!

Stanovanjsko vprašanje je eno najbolj perečih vprašanj za prebivalstvo v mestih

stični sistem dela pri TPD. Da se nakopiči in izsesa letno na sto milijonov profita za go-podo, mora teči kri, morajo pokati kosti, se morajo žrtvovati proletarska telesa, življenja. Široko je bojno polje, kjer padajo proletarci. Eni poginjajo od bolezni, ki so si jih nakopali pri delu in slabih stanovanjih, drugi umirajo vsled gladi, ker so brezposelni, tretji ginejo po zaporih, četrti padajo na barikadah, največ pa pokosi proletarskih življenj nikdar polno žrelo: kapitalistična industrija.

Naš sodrug Ivan Čatar je žrtev rudnika. Globoko pod zemljo so vozički strli mlado njegovo telo. Mlad, miren, povsod priljubljen fant s tiho, sanjavo naravo. Sanjal je pač o času, ko ne bo več garal in trpel za druge, za svoje krvnike. Iz šolskih klopi v rov, delo, težko delo, surove, ozorne besede priganjačev, beda, pomankanje vsake užitnosti, tako je življenje tisočev in tako je bilo tudi življenje sodruga Ivana. Niso mu bile neznane opasnosti, ni se bal smrti, a žal mu je bilo, da mora umreti za kapitaliste. „V

Dopisi iz del.-kmečke Slovenije.

Rajhenburg.

(Klerikalei se skrivajo v kaplaniji, delavsko-kmečki republikanski blok pa dobiva pristaše.)

Ker so naši zavedni delavci in kmetje spoznali, da S(tranka) L(judskih) S(leparjev) dela samo za bogataše, ne pa za revno ljudstvo, da je izdala slovenskega kmeta za ceno nekaj ministrskih stolčkov, si niso upali sklicati javnega shoda kakor so nameravali. Brez da bi kdo preje vedel, je župnik Tratnik v cerkvi med pridigo povedal, da bo v kaplaniji po maši shod in pa očka Pleterski so v svoji gostilni zupnim možem povedali, da so prišli „gospodje“, ki bodo govorili. Ker „gospodje“ pri SLS niso za republiko in ker župnik in Pleterski vesta, da imamo mi klerikalnih obljub že dosti, ata agitirala s tem, da bodo na shodu peli tudi peveci. Govoril je kandidat SLS advokat in tovarnar Ogrizek iz Celja in pa župnik T. Napadala sta zelo naš DK republikanski blok, ker jim je odvzel vse zavedne kmete, tako da so pri monarhistični in kapitalistični SLS ostali samo oni, ki se jim še niso odprli oči. Če bi vedeli, da se bo shod vršil, bi se ga udeležili in bi jim zapeli take pesmi, da bi jih fabrikant Ogrizek in Tratnik ne mogla tako kmalu pozabiti. Saj vemo, zakaj se SLS tako boji DKRB. Zato, ker bo takrat, ko bo zmagala ideja delavsko-kmečke republike treba odstopiti brezplačno revnim kmetom zemljo, ki jo drže danes v rokah veleposestniki, škofje, samostani in župnišča, ki so danes opora in glava SLS. Mi razumemo, da SLS ne more pljvati v lastno skledo in nastopiti proti veleposestvom, proti kapitalistom, ki so voditelji SLS, in zato pravimo, v SLS naj ostanejo bogataši, ki so za monarhijo, mi revni delavci in kmetje pa gremo z Delavsko-kmečkim republikanskim blokom, za samostojno republiko Slovenijo in zato bomo volili 7. skrinjico s. Makuca.

Združeni delavci in kmetje iz Senova in Rajhenburga.

Pismo iz Šentjanža na Dolenjskem.
(Kmetje proti klerikalnim monarhistom in za del.-kmečko republiko.)

V nedeljo 4. t. m. smo imeli po prvi maši v gostilni Majcen dobro uspeši shod delavsko-kmečkega republikanskega bloka. S. Hlebec iz Ljubljane nam je obrazložil politični položaj z ozirom na predstoječo volitve in dokazal, da je rešitev današnjega bednega stanja mogoča le v združenju delavcev in kmetov v Delavsko-kmečkem republikanskem bloku. Bogataši, tovarnarji in veleposestniki in delovno ljudstvo: delavci in kmetje ne morejo biti skupaj v eni stranki. Stranka mora biti voditeljica in zagovornica svojih članov in volilcev. Klerikalna Koroševa stranka, Žerjavova orjunsko-demokratska ali pa monarhistična Puceljova samostojna stranka so take stranke, ki imajo v svoji stranki bogataše in reveze. Ker pa stranka v parlamentu in drugod ne more zagovarjati obeh bogatih in revnih, zato vse kapitalistične stranke (Koroševa, Žerjavova, Puceljova, Prepeljova) zagovarjajo samo bogataše, ki komandirajo v teh strankah. Ker vse te stranke delajo za kapitaliste, se v kraljevini SHS bogatašem vedno bolj godi, delavci in kmetje pa vedno težje izhajajo. Zato se morajo delavci in kmetje, ki vsi delajo in vsi trpijo, združiti v močno zvezo in ne več podpirati tistih strank, ki so v šestih letih SHS pokazale, da delajo samo za bogataše.

Na shodu navzoči delavci in kmetje so odobraval izvajanja s. Hlebca in pritrdili, da Bajec ni in ne bo nikoli delal za revno ljudstvo, ampak vedno za bogataše. Da so klerikalei, demokrati in samostojni bogataške stranke, se vidi iz njihovih kandidatskih list, na katerih so samo bogati advokati, ki so odrli revne kmete, profesorji, tovarnarji in veleposestniki. Del.-kmečki republikanski blok pa ima za nosilca s. Makuca, za okrajne kandidate pa kmeta Martinška in delavca Kraglja, ki se oba v potu svojega obraza služita grenak kruh kot vsi drugi proletarci. Za Del.-kmečki republikanski blok je med kmeti močno razpoloženo, ker so jim klerikalna izdajalstva, demokratska nasilstva odprla oči in ker so prišli do prepričanja, da se bomo osvobodili le, kadar si priborimo samostojno slovensko republiko. Monarhistična avtonomija je kmetom in delavcem

premalo. Kmet hoče popolno svobodo, hoče delavsko-kmečko republiko in zato bo volil 5. skrinjico, listo s. Makuca.

Pri zadnjih občinskih volitvah so klerikalei še precej odnesli s pomočjo našega župnika Bajca, ki ga ne vidimo po cele tedne v fari, ker hodi na agitacijo za klerikalne bogataše Rainer, ki je uradnik pri premogovniku in ki je udarjen precej na orjunske strani, je za občinske volitve vplival na delavce, jih klical v pisarno in letal po stanovanjih, da so morali podpisati njegovo listo. Kljub temu terorju smo dobili tri zastopnike v občini, da bodo vsaj oni branili interese revnih kmetov in delavcev. Župana in tajnika opozarjamo že danes, da ne bomo trpeli več tistega dosejanega gospodarstva, da se zapisniki ne bi točno in takoj pri sejah pisali in da bi se potem delalo čisto drugače, kot je bilo sklenjeno. Poskrbeli bomo, da se bodo občinske seje vršile javno pod kontrolo ljudstva, ne pa za zaprtimi vrati kakor doslej. Tistih 30.000 za farovž bo plačal tisti, ki je zakrivil, da se brez sklepa delajo taki izdatki. Ne bodele nas več farsbali z raznimi predpisi in zakoni, tudi mi vemo, kaj je naša pravica in poslušili se je bomo. V naši občini je večina revnih kmetov in zato bomo skrbeli, da se v bodoče ne bo zgodilo, da bi bogataši gospodovali na občini sebi v prid, revnim pa v škodo. 15. jan. bomo zopet sklicali shod, na katerega smo pozvali s. Makuca, nosilca naše liste na 5. skrinjici.

Živela delavsko-kmečka vlada!

Proč z bogataško vlado!

Republikanski kmet.

Krmelj.

Dolgo se nismo oglašili iz našega zapuščenega kraja. Krivi smo sami, da smo tako zapuščeni, ker spimo, ker smo brezbrizni in ponižno trpimo, ko nas kapitalistični slugi udarjajo z vseh strani. Nezavezanost med delavstvom je še velika, kar je bilo boljših sodrugov, so odšli po svetu, le nekaj nas je ostalo še, ki se trudimo svoje brezbržne in potrpežljive sodruge in sotrpinke vzbuhati iz mrtvila in pogubnega spanja. Milj. nar. Jakil to našo za-panost seveda temeljito izkorišča. Profesionisti imajo po 25 do 45 Din plače na dan, kopači po 24 Din, žene in mladotni po 20 Din. Tako sramotnih plač nismo imeli še nikoli, tako velikih profitov tudi Jakil še ni nikdar imel. Najtežje živijo seveda tisti, ki so navezani s. m. na zaslužek; kar nas je kajža je v kmetov, si pridemo še nekaj doma, tako da vsaj tako ne stradamo kot delavci. Odkar je ZRD razpuščena, nismo nikjer strokovno organizirani, zato pa je tako, ker nimamo organizacije, ki bi se postavila za nas in nas branila.

Za vsako malenkost se nas kaznuje, šikane so na dnevnem redu. A podjetnik in njegovi podrepaniki znajo izkoristiti moment in našo neorganiziranost. Pri zadnjih občinskih volitvah so zmagali kapitalisti. Kako se je volilo, dokazuje že to, da je bilo v skrinjicah 7 kr. glic več, kot je bilo volilcev. So jih preveč nasuli v svojo skrinjico tisti, ki so vodili volitve. No, da, preveč so pili.

Avgusta meseca se je zgodila tista znana katastrofa, ki je zahtevala 10 rudarskih življenj. Tedaj so obljubljali, da bodo krivce kaznovali. Pa ni nič. Strgar in Pehani ne moreta nastopiti proti vodstvu rudnika, ker sta sokrivca, ker nista dovolj kontrolirala; hoteli so zvaliti krivdo na ubogega in nesposobnega paznika Karliča; sedaj je pa vse zaspalo. Tiste jame seveda še niso zasuli, tako da se spomladi pri kakem večjem nalivu cela stvar ponovi in mesto deset mrtvih jih gospoda lahko žrtvuje sto ali pa še več, saj delavčeva življenja so zastoj, zasutje jame pa stane denar. Ženam smrtno ponesrečenih so kmalu po nesreči dali po 3000 Din, da so molčali, sedaj jim pa dajejo sramotno podporo po 300—500 Din mesečno. Gospodje v Ljubljani in Krmelju, ki ste krivci nezgode, ali se ne sramujete, da pozabljate na otroke tistih, ki so po vaši krivdi zgubili življenje?

Kako je naš g. Jakil dober človek, ne smemo zamolčati. Za proslavo rudarskega praznika av. Barbare, je mesto Barbarapraznada dal denar gostilničarjem in delavcem so sporočili, da vsak dobi v gostilni liter vin. In od dela izmčeni, ob kruhu in vodi seštrani, so bili prisiljeni piti, ko bi marsikdo raje

kupil kruha, katerega so doma pogrešali lačni, goli in boši otroci. Gospod Jakil, pošite se par dni z običajno rudarsko hrano, pojedite tiste dni samo gledat v rovo po osem ur dnevno in potem spijte 1 liter vina, da bodele spoznali na sebi vašo „dobroto“.

V nedeljo 4. t. m. smo imeli volilni shod. Delavci se shoda niso udeležili v takem številu, kot bi se lahko. Bil sem isti dan tudi na shodu v Šent Janžu in lahko rečem, da kmetje postajajo bolj zavedni kot delavci, ki bi morali biti predstraža, ki bi morali kmetom opirati oči. Pri nas bo to arabe. Delavci niso klerikalei, še manj, orjunci-demokrati, ampak zaspani so, težko delo v rovi in pa še doma na posestvu ko končajo delu jih ovira, da bi se mogli razviti v avantgarde proletariata. Profesionisti se z malimi izjemami udeležujejo mestu v organizacijah pri lovih, na katerih delajo stafažo gospodi in „werkmeistru“.

Sicer se pa jasni. Posamezniki se gibljejo in ne bo dolgo, pa bodo tudi zaspanci in nezavedneži izgubili glave in stopili v vrste aktivnih proletarskih borcev. Tedaj pa bo konec Jakilove diktature, delavci bo postal zopet faktor, katerega se ne bo moglo in smelo prezirati.

Živelo prebujenje krmelskih delavcev-trpinov!

Kajzar in rudar.

Hrastnik. Narodni dom in ilustracija rodoljubov. Tako je bilo in nič drugega: Podrli so staro deklisko kolo, material pa, ki je še bil za rabo, so si ga prisvojili, skupaj so navlekli vse potrebno, pa so pričeli graditi svoj „Narodni dom“, sve-tišče orgij, zavetišče orjunskih morilcev, požigalcev itd.

Dolgo časa so gradili, od Poncija do Pilata so hodili (in ne le prosili), mole-dovali so, kot pri vseh najbolj situiranih bankah in veleposestij, kot so oigrali — da če treba tudi penzionista ali brezposelnega delavca.

In nagrabili so denar, oni denar, ki je oškropjen s krvjo trpinov. — „Denar sveta vladar!“ so dejali gospote rodoljubje (hijene z oljčno vejico!) in so zgradili, ne sami — delavci in kmetje — o, (in za svoje valpete, nagajkarje, svoje sovraske!...)

Dne 20. in 21. decembra 1924.

Veliki zeleni plakati oznanjujejo, da se vrši narodna slavnost — otvoritev dvorane „Narodna doma“, da so vabljeni vsi, ki čutijo narodno, ki so za bodočnost, in da bo spored tak in tak...

In evo odlomek sporeda (pripetljaj?)! Gosp. Babič Alojz, rudarski nadpaznik (svoječasno kandidat za četnika orjunske akcije), je v svoji rodoljubnosti (vse za nacijo!) svečano žrtvoval vse svoje „blesteče ideale“ (delavske domove v plamen, mnogo Fakinov naj bo nam še sojenih v svoj plen!) v znamenju alkohola. Dalje, naprej!

In nadobudnost ga je objela, izcimilo se je razpoloženje, in hajda v „Del. dom.“. Z vsa pitetjo, s samozavestnim zanosom je dejal:

„Ako še kdaj kdo kakega orjunaša ustrli, poiščem jih pet in jih usrelim!“ Žal, da ni bilo kompetentnih ljudi, ki bi mu lahko sojnijsko stekli na prste! Bljuval je še več „narodnih“ besedi, ki so samo izzivale in merile na to, da se prične kaka neljuba „prepirka“ s pestmi. Toda delavci, ki so bili navzoči, so rajši prikrivali svoj srd in so rajši molčali, ne da bi odgovarjali na njegove groznje.

Gosp. Babič Alojz! Vi ste bili tisti, ki ste svoječasno ob priliki dogodkov v Trbovljah dejali, da je človeka mrz, ko sliši grozodejstvo justifikacije Fakina. A danes? Kje je tisti človekoljubni čut (pa ne da bi zmrznil ob rodoljubnih napitnicah)?

Mi Vas poznamo! Bilježimo Vas! Ali veste, kdo ste oni, ki ste gospodarji „Narodnega doma“? Nagajkarji, a ne vodje naroda!

Bodite Andjelinič in Kranjci! (Kolo časa se pa suče.) Mi vemo, o, le kujte naklepe...

Hrastniški proletariat ve dobro, da ste si zgradili dom iz njegovih žuljev, da je to hiša, kjer se kujejo sovražni naklepi proti delavstvu.

Ali vi ste odvisni od nas, vi, ki nosite imena bivših vrstrijških patriotov, a danes jugoslovanski rodoljubje; vi ste ukrali si svoje značaje!

Ali mi smo, ki sučemo kolo časa, da se bodo uresničile besede poročstva: „Domove pa, ki so jih gradili trpini, a so si jih mogli prisvojili, — da domovi tisti bodo, ko vžehl bo čas, domovi naši, naša delo, naš znoj in naš trud...“

A vi delavci, ki ste ta dan posečali hišo „velikopoteznih ljudi za zrušenje delavskega razreda“, poznamo tudi vas in opozarjamo vas! Delavci in kmetje.

Zbirajte za volilni fond!

Kranjska gora. (SLS in SKS prepadajo.) V nedeljo dne 11. t. m. je sklicala SLS javni shod v društvenem domu. Poročal je profesor Sernec. Navzoč je bil tudi samostojni kandidat Ažman. Obe stranki sta se na tem shodu do cela razgalili. SLS je s tem shodom veliko izgubila. In tudi samostojni so se zelo blamirali. Gospod Sernec se je z največjim sočutjem spomnil trboveljskih žrtv in umora sodruga Fakina. Omenil je pa tudi, kako odločno je nastopila njih vlada napram morilecem Fakina in drugim orjunašem. Nato ga je s. Arij prejel za besedo in opisal delovanje njih vlade proti Orjuni in napram delavcem. Razložil je tudi ministrovanje Korošca napram železničarjem na Zaloški cesti. G. Sernec se je na to izjavil, da njih vlada ni imela moči zapovedati sodnijam, in da je še daleč čas, ko se bodo uresničile naše ideje. Mi vemo, da si ga želijo gospodje od SLS še zelo daleč. In tudi to vemo, da se nam bliža kljub njihovi bojazni z zelo hitrimi koraki. Kmetje in delavci! Na zadnjem shodu se je vam SLS in SKS čisto razgalila. Zato 8. februarja vsi na volišče in volite Delavsko-kmečki Republikanski Blok, 5. skrinjico, katere nosilec je s. Makuc.

Skrinjica Delavsko-Kmetskega Republikanskega Bloka v Ljubljani je

2.

Nosilec liste s. MAKUC Ivan.

Obvestilo.

MRP nam pošilja v priobčenje sledeče obvestilo:

Slišalo se je z raznih strani, da so dr. Marcel Žorga ni prejel, oziroma, da je premalo dobival podpore od MRP v času, ko je sedel 6 mesecev v mariborski kaznilnici in radi tega podajamo sodrugom poročilo, da je s. Marcel Žorga prejel v omenjenem času naslednje podpore:

25. 7. 1924	500 Din
28. 7.	20 "
16. 8.	400 "
19. 8.	100 "
15. 10.	2000 "
2. 11.	500 "
1. 12.	500 "
31. 12.	1400 "

skupaj 5520 Din

Železničarji iz Zidanegamosta so mu dali 500 Din, iz Šiške 400 Din, torej skupaj 6420 Din, kar iznaša za šest mesecev povprečno vsak mesec 1070 Din.

Mednarodna Rdeča Pomoč.

Zbirajte naročnike za „Delavsko-kmetski list“!

Izdajatelj in lastnik: Konzorcij v Ljubljani. Tiskarna Josip Pavliček, Kočevje. Odgovorni urednik Josip Pezdir, sedlar.